

..... KOD
..... Liczba punktów

KONKURS Z HISTORII
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
KURATORA OŚWIATY
DLA UCZNIÓW GIMNAZJÓW
ROK SZKOLNY 2018/2019
ETAP WOJEWÓDZKI

INSTRUKCJA DLA UCZNIA

Zanim przystąpisz do rozwiązywania testu, przeczytaj uważnie poniższą instrukcję.

1. Nie wpisuj swojego imienia i nazwiska na teście ani na karcie odpowiedzi.
2. Sprawdź, czy arkusz testowy zawiera 26 stron. Ewentualny brak stron, zadań lub inne usterki zgłoś Wojewódzkiej Komisji Konkursowej.
3. Test, do którego przystępujesz, zawiera 25 zadań. Maksymalnie możesz uzyskać 124 punkty.
4. Na wypełnienie testu masz 90 minut.
5. Czytaj uważnie treści zadań i wszystkie polecenia.
6. Odpowiedzi zapisuj w **KARCIE ODPOWIEDZI**.
7. Pisz czytelnie i używaj tylko długopisu lub pióra z czarnym lub niebieskim tuszem /atramentem. Nie stosuj korektora.
8. Przemyśl każdą odpowiedź. Staraj się nie popełniać błędów przy dobieraniu lub wpisywaniu odpowiedzi. Jeśli pomylisz się, błędną odpowiedź otocz kółkiem i ponownie napisz prawidłową odpowiedź. Oceniane będą tylko odpowiedzi, które zostały podane zgodnie z poleceniem i umieszczone w miejscu do tego przeznaczonym.
9. Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów, którą można uzyskać.
10. Na ostatniej stronie testu znajdziesz miejsce na brudnopis. Brudnopis nie podlega ocenie.
11. Pracuj samodzielnie. Podczas trwania konkursu nie możesz korzystać z pomocy naukowych, urządzeń telekomunikacyjnych oraz z podpowiedzi koleżanek i kolegów – narażasz ich i siebie na dyskwalifikację. Nie wolno Ci również zwracać się z jakimikolwiek wątpliwościami dotyczącymi treści zadań, do członków Komisji.

Życzymy Ci powodzenia!

Wojewódzka Komisja Konkursowa

Zadanie 1. (0-4 p.)

Do podanych zestawów pojęć i nazw (1–4) dopasuj cywilizacje, z którymi są związane. Wybierz je spośród wymienionych w ramce poniżej (A–E). Do tabeli w KARCIE ODPOWIEDZI przy cyfrach wpisz właściwe litery.

1. papirus, Ozyrys, mastaba, Memfis
2. zikkurat, szekel, brama Isztar, wiszące ogrody
3. koturny, demagog, polis, Achajowie
4. Synaj, diaspora, Mesjasz, Tora

A. starożytny Rzym	B. starożytne państwo żydowskie	C. starożytna Mezopotamia
D. starożytna Grecja	E. starożytny Egipt	

Zadanie 2. (0-4 p.)

Źródło 1. Wzory pisma.

A.

Źródło:

<https://pl.depositphotos.com/48401257/stock-photo-cuneiform-writing.html>

B.

α alfa	η eta	ν ny	τ tau
β beta	θ theta	ξ ksi	υ ypsilon
γ gamma	ι jota	ο omikron	φ fi
δ delta	κ kappa	π pi	χ chi
ε epsilon	λ lambda	ρ ro	ψ psi
ζ dzeta	μ mi	σ sigma	ω omega

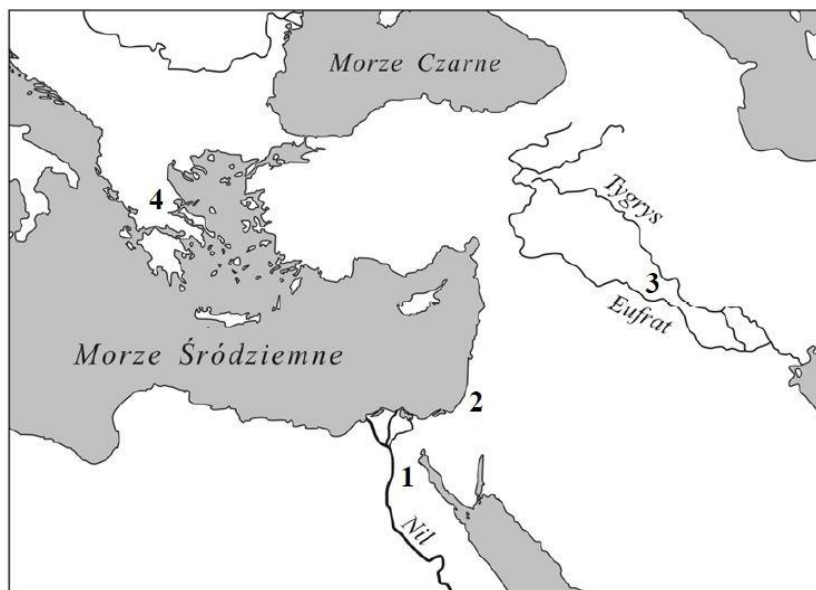
Źródło: <https://www.emaze.com/@AIQRWZCC>

C.

Źródło: <https://blaszakal.wordpress.com/2016/03/18/wyryte-na-wieki/>

Źródło 2. Mapa konturowa.

Źródło: <https://gloswielpolski.pl/egzamin-gimnazjalny-2015-historia-i-wos-odpowiedzi-arkusz/ar/3831633>

2.1. Na podstawie źródła 1. rozpoznaj wzory pisma. W KARCIE ODPOWIEDZI przy literach, którymi oznaczono ilustracje, podaj nazwę pisma/alfabetu.

2.2. Na podstawie źródła 2. dokończ zdanie – uzupełnij lukę.

Obszar, na którym rozwijała się cywilizacja, dla której charakterystyczny jest typ pisma oznaczony w źródle 1. literą A, jest oznaczony w źródle 2. cyfrą

Zadanie 3. (0-4 p.)

Źródło. Tekst źródłowy [fragment].

Postępowanie [...] było takie: każdy otrzymywał skorupkę i pisał na niej nazwisko człowieka, którego chciał usunąć spośród obywateli. Tabliczkę zanosił na umówione miejsce na agorze, zamknięte wokoło ogrodzeniem. Tam najpierw archonci przeliczali całą ilość skorupek. Bo jeżeli głosujących było mniej niż sześć tysięcy wynik sądu [...] był nieważny. Następnie odkładano tabliczki z poszczególnymi imionami osobno i tego, który był wymieniany największą ilością głosów ogłaszano jako usuniętego na dziesięć lat, z zachowaniem prawa własności.

Źródło: Plutarch, *Żywoty sławnych mężów* [Arystydes], [w:] T. Maresz, K. Juszczak, *Historia w źródłach – nie tylko pisanych dla liceum ogólnokształcącego liceum profilowanego i technikum. Starożytność i średniowiecze*, Toruń 2004, s. 36.

3.1. Opisywana w źródle praktyka polityczna funkcjonowała na terenie

- A. Mezopotamii
- B. Egiptu
- C. Grecji
- D. Rzymu

3.2. Podaj nazwę „sądu”, o którym mowa w źródle.

3.3. Od czego wywodzi się nazwa praktyki opisanej w źródle?

3.4. Jakie jest współczesne znaczenie nazwy, którą należało wymienić w punkcie 3.2.?

Zadanie 4. (0-5 p.)

Źródło. Mapa konturowa.

Starożytna Grecja

Źródło: https://historia.opracowania.pl/gimnazjum/staro%C5%BCytna_grecja/

Na podstawie źródła i własnej wiedzy uzupełnij poniższy tekst. Do tabeli w KARCIE ODPOWIEDZI przy cyfrach 1–5, którymi oznaczono luki w zdaniach, wpisz brakujące informacje.

W południowej części Półwyspu Peloponeskiego, na terenie Lakonii i Messenii powstało miasto – państwo greckie o nazwie (1) Ustrój tego miasta – państwa nazywamy (2) – władza była w rękach nielicznej grupy obywateli. Urzędnicy byli wybierani przez (3) obywateli. Rada starszych zwana (4) decydowała o najważniejszych sprawach państwa. W czasie wojny armią dowodzili dwaj (5)

Zadanie 5. (0-4 p.)

Przeczytaj uważnie biogramy czterech postaci. W KARCIE ODPOWIEDZI przy cyfrach, którymi oznaczono biogramy, wpisz właściwe osoby.

1. Wybitny polityk i obrońca demokracji ateńskiej. Przez wiele lat pełnił urząd stratega. Wprowadził opłaty za sprawowanie urzędów. Przyczynił się do rozwoju kultury w Atenach, budowy świątyń, posągów.
2. Rzymski wódz i polityk. W latach 58-51 p.n.e. zdobył Galię Zaalpejską. W latach 55-54 p.n.e. przeprowił się do Brytanii. W 49 r. p.n.e. wkroczył na czele armii do Italii. Pokonał Pompejusza w wojnie domowej. W 47 r. p.n.e. osadził Kleopatę na tronie egipskim. W 44 r. p.n.e. otrzymał tytuł dożywotniego dyktatora. Uknuto przeciw niemu spisek i dokonano zamachu 15 marca 44 r. p.n.e.
3. Urodził się ok. 427 r. p.n.e., prawdopodobnie w Atenach. Był jednym z najsłynniejszych filozofów starożytnych, uczniem Sokratesa i nauczycielem Arystotelesa, twórcą systemu filozoficznego zwanego obecnie idealizmem.
4. Pierwszy cesarz rzymski, panował od 27 r. p.n.e. do swojej śmierci jako Imperator Caesar Augustus. W 43 r. p.n.e. wraz z Markiem Antoniuszem i Markiem Lepidusem zawarł porozumienie (II triumwirat) w celu uporządkowania sytuacji w Rzymie. Jego flota pokonała Marka Antoniusza w bitwie morskiej pod Akcjum (31 r. p.n.e.), co pozwoliło mu na przechwycenie pełni władzy w imperium.

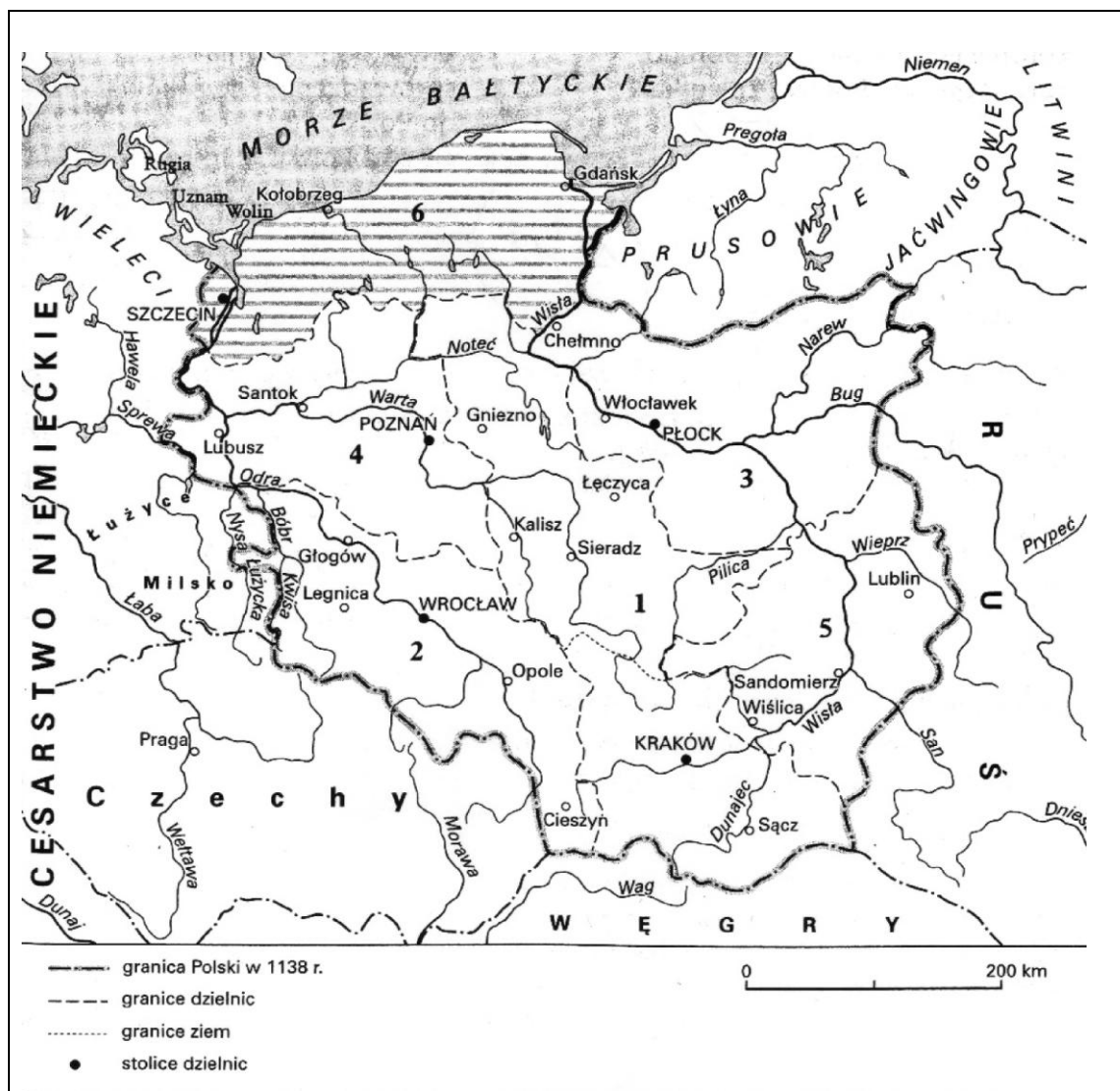
Zadanie 6. (0-4 p.)

Rozstrzygnij, które z zamieszczonych poniżej zdań są prawdziwe, a które fałszywe. Do tabeli w KARCIE ODPOWIEDZI przy cyfrach, którymi oznaczono zdania, wpisz odpowiednio słowo „prawda” lub „fałsz”.

1. W bitwie pod Poitiers wojska Karola Wielkiego pokonały armię arabską.
2. Za początek ery muzułmańskiej uważana jest data 622 r. – ucieczka Mahometa z Mekki do Medyny.
3. Karol Wielki podzielił swoje państwo na okręgi (hrabstwa i marchie), przeprowadził reformę pisma i reformę szkolnictwa.
4. Z cesarstwa Karolingów wyłoniły się trzy królestwa: zachodnich Franków, które objął Ludwik Niemiecki, wschodnich Franków, przejęte przez Karola II Łysego i środkowe, rozciągające się wąskim pasem od Morza Północnego po Rzym w Italii.

Zadanie 7. (0-3 p.)

Źródło. Mapa konturowa.

Źródło: M. Bieniek, K. Błachowska, *Sprawdziany dla gimnazjalistów*, kl. 1-3, Warszawa 2002, s. 41.

Na mapie obrazującej postanowienia tzw. testamentu Bolesława Krzywoustego cyframi 1–6 oznaczono dzielnice, na jakie została podzielona Polska. Do tabeli w KARCIE PRACY wpisz nazwy ziem (dzielnic) oznaczonych na mapie cyframi 2–4 oraz imiona (i przydomki) synów Krzywoustego, którzy otrzymali te dzielnice.

Zadanie 8. (0-4 p.)

Poniżej znajdują się cztery zadania dotyczące dziejów średniowiecza. Do każdego z nich przygotowano po cztery odpowiedzi – tylko jedna jest prawidłowa. Do tabeli w KARCIE ODPOWIEDZI przy cyfrach 1–4 wpisz litery, którymi oznaczono właściwe odpowiedzi.

1. Wskaż szereg, w którym umieszczono wydarzenia ułożone chronologicznie (od najwcześniejszego).

- A. początek rozbicia dzielnicowego w Polsce, zjazd gnieźnieński, śmierć Kazimierza Wielkiego, pokój w Budziszynie
 - B. wyprawa Bolesława Chrobrego na Ruś Kijowską, początek rozbicia dzielnicowego w Polsce, śmierć biskupa Wojciecha w kraju Prusów, sprowadzenie do Polski Krzyżaków przez Konrada Mazowieckiego
 - C. chrzest Polski, najazd tatarski na Polskę, początek rozbicia dzielnicowego w Polsce, śmierć Kazimierza Wielkiego
 - D. śmierć biskupa Wojciecha w kraju Prusów, pokój w Budziszynie, początek rozbicia dzielnicowego w Polsce, bitwa pod Legnicą
2. Wśród wymienionych poniżej wydarzeń najwcześniejsze to
- A. ukorzenie się Henryka IV pod murami zamku w Canossie przed papieżem Grzegorzem VII
 - B. rozłam w chrześcijaństwie na Kościół wschodni i zachodni
 - C. upadek Akki, ostatniej twierdzy krzyżowców
 - D. konkordat w Wormacji
3. Wskaż szereg, w którym wszyscy wymienieni władcy byli koronowani na królów Polski.
- A. Bolesław Chrobry, Mieszko II, Bolesław Śmiały, Wacław II, Władysław Łokietek, Kazimierz Wielki
 - B. Mieszko II, Bolesław Śmiały, Przemysław II, Bolesław Krzywousty, Władysław Herman, Władysław Łokietek
 - C. Bolesław Chrobry, Mieszko II, Kazimierz Odnowiciel, Bolesław Śmiały, Władysław Łokietek, Kazimierz Wielki
 - D. Mieszko II, Kazimierz Odnowiciel, Bolesław Krzywousty, Przemysław II, Władysław Łokietek, Kazimierz Wielki
4. Wskaż zdanie zawierające informację fałszywą.
- A. Lenno to ziemia nadawana przez seniora w użytkowanie wasalowi.
 - B. Stowarzyszenia łączące średniowiecznych kupców nazywały się gildiami.
 - C. W XIII w. pojawiły się dwa nowe zakony – benedyktyni i cystersi – utrzymujące się wyłącznie z ofiar zbieranych wśród ludzi.
 - D. Pierwszy uniwersytet powstał w Bolonii pod koniec XI w.

Zadanie 9. (0-7 p.)

Źródło. Fotografie dzieł sztuki

A. Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/[...]	B. Źródło: https://slideplayer.pl/slidy/10554834/	C. Źródło: http://www.nowastrategia.org.pl/symbolika[...]	D. Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/[...]_(rze%C5%B4ba)
--	--	---	--

9.1. Która fotografia przedstawia dzieło sztuki renesansowej? Podaj literę, którą w źródle oznaczono dzieło, jego tytuł oraz imię i nazwisko twórcy.

9.2. Podaj literę, którą w źródle oznaczono dzieło powstałe najpóźniej oraz nazwę stylu, który to dzieło reprezentuje.

9.3. Do poniższych osiągnięć epoki renesansu dopisz właściwych twórców.

1. wynalazek druku (ruchomej czcionki)
2. stworzenie teorii heliocentrycznej
3. projekt kopuły Bazyliki św. Piotra w Rzymie
4. obraz *Ostatnia wieczerza*

9.4. Która z poniższych postaci nie działała w okresie renesansu?

- A. Petera Paula Rubensa
- B. Rafaela Santi
- C. Galileusza
- D. Erazma z Rotterdamu

Zadanie 10. (0-3 p.)

Źródło. Źródło z epoki [fragment].

[...] prawa, wszystkie przywileje i wolności nasze, które są i które mu podamy po wyborze poprzysięga. A mianowicie to przysięga: pokój pospolity między [...] różnymi ludźmi w wierze i nabożeństwie zachowywać [...]. A iż w Rzeczypospolitej naszej jest niezgoda niemiła w sprawie religii chrześcijańskiej, zapobiegając temu, aby się z tej przyczyny między ludźmi rozterka jaka szkodliwa nie wszczęła, którą po innych królestwach [...] widzimy, obiecujemy to sobie wspólnie za nas i potomków naszych na wieczne czasy [...], iż którzy jesteśmy różni w wierze, pokój między sobą zachować, a dla różnej wiary i odmiany w Kościołach krwi nie przelewać [...].

Źródło: *Źródła i materiały do nauczania historii*, red. S. Sierpowski, Warszawa 1998, s. 101-102.

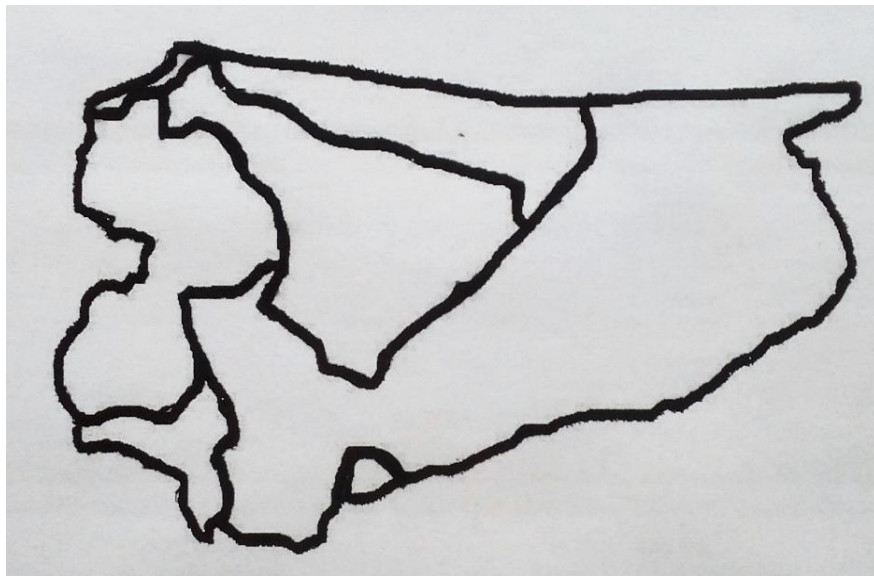
10.1. Dokończ poniższe zdania – uzupełnij luki. Do tabeli w KARCIE ODPOWIEDZI przy cyfrach 1–2, którymi oznaczono luki w zdaniach, wpisz brakujące informacje.

Akt prawny, z którego zaczerpnięto powyższy cytat, to (1) Został on wydany w (2) roku.

10.2. Wyjaśnij, jaki był cel powstania tego aktu prawnego.

Zadanie 11. (0-6 p.)

Źródło. Mapa konturowa.

11.1. Na mapie konturowej w KARCIE ODPOWIEDZI zakreskuj terytorium historycznej Warmii.

11.2. Dokończ poniższe zdanie – wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych. Do tabeli w KARCIE ODPOWIEDZI wpisz literę, którą oznaczono właściwą odpowiedź.

Zachodnia granica Warmii przebiega na rzece

- A. Łynie
- B. Pregole
- C. Pasłęce
- D. Drwęcy

11.3. Wymień trzy (spośród dwunastu) miast warmińskich.

11.4. W jakich latach (przed 1945 r.) Warmia należała do państwa polskiego?

Zadanie 12. (0-5 p.)

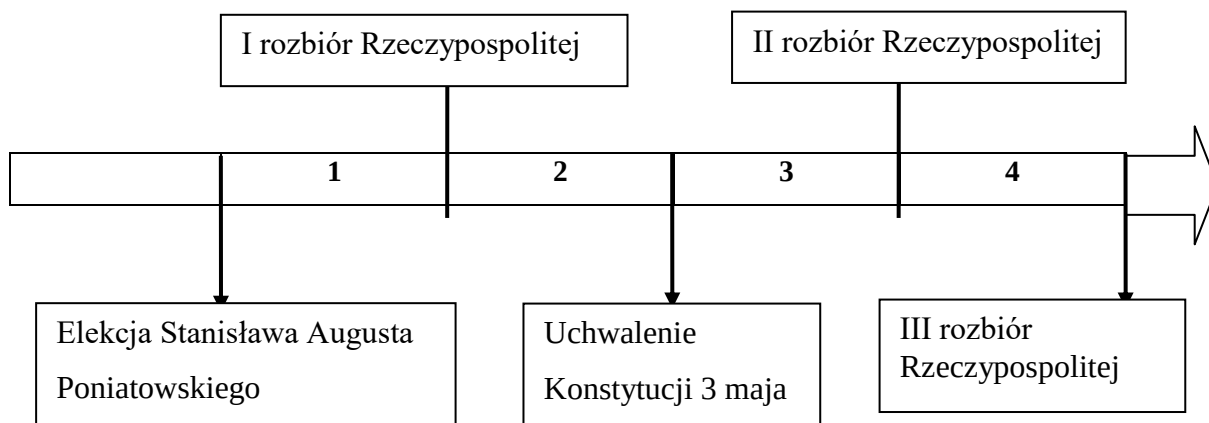
Uszereguj chronologicznie poniższe wydarzenia (A–E) z historii Rzeczypospolitej XVII wieku, począwszy od wydarzenia najwcześniejszego (cyfra 1). Do tabeli w KARCIE ODPOWIEDZI przy cyfrach wpisz właściwe litery.

A. Zwycięstwo hetmana Sobieskiego nad Turkami pod Chocimiem

- B. Pokój w Oliwie
- C. Bitwa pod Kircholmem
- D. pokój z Rosją (pokój Grzymułtowskiego) zatwierdzający warunki rozejmu w Andruszowie
- E. Obrona klasztoru na Jasnej Górze w Częstochowie

Zadanie 13. (0-5 p.)

Źródło. Taśma chronologiczna.

Na podstawie źródła dokończ poniższe zdania. Do tabeli w KARCIE ODPOWIEDZI wpisz właściwe numery okresów oznaczonych na taśmie chronologicznej.

- A. Konfederacja targowicka została zawiązana w okresie oznaczonym na taśmie chronologicznej numerem
- B. Sejm Czteroletni został zwołany w okresie oznaczonym na taśmie chronologicznej numerem
- C. Bitwa pod Racławicami miała miejsce w okresie oznaczonym na taśmie chronologicznej numerem
- D. Uchwalenie przez sejm Rzeczypospolitej tzw. praw kardynalnych nastąpiło w okresie oznaczonym na taśmie chronologicznej numerem
- E. Konfederacja barska została zawiązana w okresie oznaczonym na taśmie chronologicznej numerem

Zadanie 14. (0-5 p.)

Poniżej umieszczono pięć zadań dotyczących epoki oświecenia. Do każdego z nich przygotowano po cztery odpowiedzi – tylko jedna jest prawidłowa. Do tabeli w KARCIE ODPOWIEDZI przy cyfrach 1–5 wpisz litery, którymi oznaczono właściwe odpowiedzi.

1. Którego z wymienionych poniżej dzieł autorem jest Stanisław Staszic?

- A. *Powrót posła*
- B. *Głos wolny wolność ubezpieczający*
- C. *Przestrogi dla Polski*
- D. *O skutecznym rad sposobie*

2. Twórcą oświeceniowym nie był:

- A. Jan Chryzostom Pasek
- B. Hugo Kołłątaj
- C. Ignacy Krasicki
- D. Adam Naruszewicz

3. Która epoka poprzedziła oświecenie?

- A. pozytywizm
- B. barok
- C. romantyzm
- D. renesans

4. Wskaż zdanie zawierające informację fałszywą.

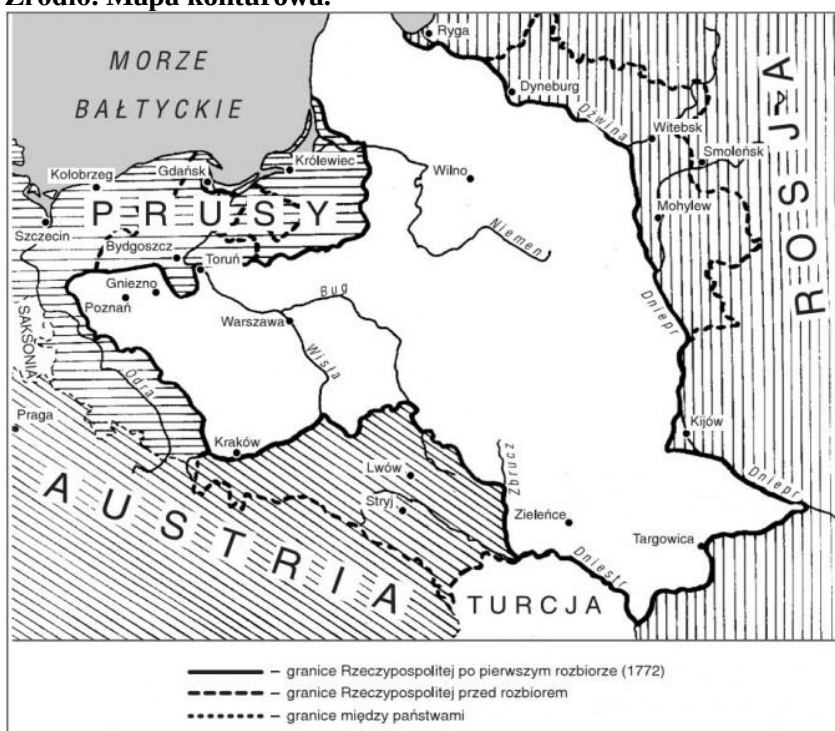
- A. Komisja Edukacji Narodowej była centralnym organem władzy oświatowej, zależnym tylko od króla i sejmu, powołanym w przez sejm rozbiorowy.
- B. „Czarna procesja” to manifestacja polityczna chłopów, którzy podczas obrad sejmu rozbiorowego w czarnych strojach udali się na Zamek Królewski ze swoimi żądaniami.
- C. Konstytucja 3 maja była pierwszą w Europie konstytucją opracowaną w duchu oświeceniowym.
- D. Po klęsce w bitwie pod Maciejowicami Tadeusz Kościuszko został wzięty do niewoli.

5. Którego z wymienionych poniżej dzieł autorem jest Jean-Jacques Rousseau?

- A. *Listy o Anglikach*
- B. *Traktat o tolerancji*
- C. *O duchu praw*
- D. *Umowa społeczna*

Zadanie 15. (0-3 p.)

Źródło. Mapa konturowa.

Ziemie polskie po I rozbiore

Na podstawie źródła i własnej wiedzy dokończ poniższe zdania. Brakujące informacje wybierz spośród podanych (A–C). Do tabeli w KARCIE ODPOWIEDZI przy cyfrach, którymi oznaczono zdania, wpisz właściwe litery.

1. Ziemie utracone przez Rzeczpospolitą w I rozbiórce na rzecz Prus to:
 - A. Wielkopolska z Poznaniem, zachodnie Mazowsze, Gdańsk, Toruń
 - B. Mazowsze z Warszawą, Litwa po rzekę Niemen
 - C. część Wielkopolski (obszar nadnotecki), Warmia, Pomorze bez Gdańska i Torunia
2. Ziemie utracone przez Rzeczpospolitą w I rozbiórce na rzecz Rosji to:
 - A. ziemie białoruskie na wschód od Dźwiny i Dniepru
 - B. ziemie na wschód od linii Niemen – Bug
 - C. większa część Białorusi, Ukrainy i Podola
3. Ziemie utracone przez Rzeczpospolitą w I rozbiórce na rzecz Austrii to:
 - A. Małopolska z Krakowem po Pilicę, Lubelszczyzna, część Mazowsza i Podlasia po Bug
 - B. północna część województwa krakowskiego, Lubelszczyzna
 - C. południowa część województwa krakowskiego i sandomierskiego, województwo ruskie po rzekę Zbrucz

Zadanie 16. (0-8 p.)

Dokończ poniższe zdania – uzupełnij luki. Do tabeli w KARCIE ODPOWIEDZI przy cyfrach 1–9, którymi oznaczono luki w zdaniach, wpisz brakujące informacje.

Na podstawie traktatu w (1) (7 lipca 1807 r.), z ziem drugiego i trzeciego zaboru (2) Napoleon utworzył Księstwo Warszawskie. Księstwo otrzymało ustrój (3) Jego władcą został (4), zarazem król Saksonii. Władca mianował odpowiedzialnych przed nim ministrów wchodzących w skład (5) Sejm składał się z dwóch izb: (6) oraz Konstytucja znosiła podział stanowy oraz (7) chłopów. Zgodnie z zasadami zawartymi w (8), konstytucja wprowadzała wolności obywatelskie: wolność osobistą, równość wobec prawa i wolność wyznania.

Zadanie 17. (0-3 p.)

Celem kongresu wiedeńskiego była rewizja zmian terytorialnych i ustrojowych spowodowanych wybuchem rewolucji francuskiej i wojnami napoleońskimi oraz wypracowanie nowych zasad ładu kontynentalnego. Połącz zasady przyjęte na kongresie z ich charakterystykami. Do tabeli w KARCIE ODPOWIEDZI przy cyfrach, którymi oznaczono poszczególne zasady, wpisz właściwe litery.

1. Zasada restauracji	A. Zakładała, że państwa, które brały udział w koalicjach antynapoleońskich powinny otrzymać pewne terytoria.
2. Zasada legitymizmu	B. Polegała na umowie, że dokończy się wszelkich starań, by żadne z wielkich mocarstw nie osiągnęło znacznej przewagi nad pozostałymi. Zakładała,

	że należy przyjąć takie rozwiązania terytorialne, które uniemożliwią nadmierne wzmocnienie się któregoś z państw europejskich.
3. Zasada równowagi sił	C. Oznaczała przywrócenie dawnych granic państw, ich władców (obalonych dynastii) lub dawnego ustroju w państwie.
	D. Zakładała nienaruszalność historycznych praw dynastii. Oznaczała niepodważalne prawo każdego władcy „z Bożej łaski” do tronu.

Zadanie 18. (0-5 p.)

Źródło 1. Fotografia obrazu.

Źródło: [https://pl.wikipedia.org/wiki/\[...\]](https://pl.wikipedia.org/wiki/[...])

Źródło 2. Fragment opracowania historycznego.

W chwili wybuchu powstania ów generał, uczestnik insurekcji kościuszkowskiej i wojen napoleońskich, [...] liczył sobie niemal 60 lat. W nocy z 29 na 30 listopada 1830 roku przebywał w teatrze. Poproszony o przyłączenie się do spisku, kategorycznie odmówił objęcia dowództwa nad polską armią. Ostatecznie jednak 3 grudnia 1830 roku przyjął zaproponowaną mu funkcję wodza naczelnego, a dwa dni później ogłosił się dyktatorem powstania.

Na podstawie: <http://www.epodreczniki.pl/reader/c/223240/v/24/t/student-canon/m/j0000008UGB3v25>

18.1. Podaj nazwę powstania, którego dotyczy źródło 1. i 2.

18.2. Poniżej umieszczono cztery miejsca bitew. W KARCIE ODPOWIEDZI podaj literę, którą oznaczono miejsce zwycięskiej bitwy stoczonej w trakcie tego powstania.

- A. Małogoszcz
- B. Ostrołęka
- C. Węgrów
- D. Stoczek

18.3. Jakie wydarzenie z początku powstania ilustruje źródło 1.?

18.4. Podaj imię i nazwisko generała, o którym mówi źródło 2.

18.5. Wśród zdań dotyczących represji po upadku powstania wskaż zdanie zawierające informację fałszywą. Do tabeli w KARCIE ODPOWIEDZI wpisz literę, którą oznaczono to zdanie.

- A. Zlikwidowano Uniwersytet Warszawski oraz Uniwersytet Wileński.
- B. Rozwiązano polskie wojsko.
- C. Urząd namiestnika otrzymał pogromcę powstania feldmarszałek Iwan Dybicz.
- D. Ogłoszony przez cara Mikołaja I *Statut organiczny* zlikwidował konstytucję i włączył ziemie Królestwa Polskiego w granice Cesarstwa Rosyjskiego.

Zadanie 19. (0-5 p.)

Przyporządkuj podanym niżej postaciom (1–5) dziedziny ich działalności i osiągnięcia. Do tabeli w KARCIE ODPOWIEDZI przy cyfrach wpisz litery, którymi oznaczono właściwe informacje.

1. Giuseppe Mazzini	A. malarz; tytuł jego obrazu <i>Impresja – wschód słońca</i> dał nazwę nurtowi w sztuce – impresjonizmowi
2. Claude Monet	B. włoski polityk, mąż stanu, premier Królestwa Piemontu i Sardynii, przyczynił się do zjednoczenia Włoch
3. Pierre de Coubertin	C. założyciel organizacji Czerwony Krzyż
4. Pablo Picasso	D. pomysłodawca pierwszych nowożytnych igrzysk olimpijskich
5. Kamil Cavour	E. demokrat i republikanin, założyciel organizacji Młode Włochy i Młoda Europa; stanął na czele ogólnowłoskiego powstania, które wybuchło w ramach Wiosny Ludów
	F. malarz; jego nowatorski styl dał początek kierunkowi zwanemu kubizmem

Zadanie 20. (0-7 p.)

Przeczytaj uważnie tekst dotyczący różnic w sytuacji Polaków w zaborze rosyjskim i austriackim a następnie wykonaj zamieszczone pod nim polecenia.

Źródło. Źródło z epoki [fragment].

Podróż z Warszawy do Lwowa, 1895 r. Gdy już rozdano wszystkie paszporty i dokonano badania „na oko” prawomyślności wszystkich jadących, pociąg ruszył. [...] odetchnąłem swobodniej. Byłem już na terytorium, podległym innemu rządowi i korzystającemu z praw konstytucyjnych. My, Polacy z zaboru rosyjskiego, wciągaliśmy w płuca jakby inne zgoła powietrze. Ziemia była ta sama, niebo nad nią to samo, a jednak wszystko było inaczej, bo to czego tam nie było wolno, tutaj było wolno. Tu można było już głośno mówić o Polsce, tu nie trzeba było kryć się ani ze swoimi uczuciami, ani ze swoimi myślami, tu można było czytać gazety, nie podlegające [...] cenzurze, tu można śmiać się z Moskali [...]. Po tej stronie kordonu drukowała się właśnie ta „literatura nielegalna”, za którą my, po tamtej, nadstawialiśmy karków, nasłuchując po nocach brzęku ostróg żandarmskich na schodach. [...]. Źródło: Fragment wspomnień Zdzisława Dębickiego, cyt. za: W. Mędrzecki, R. Szuchta, <i>U źródeł współczesności. Historia. Dzieje nowożytne i najnowsze. Gimnazjum 3</i>, Warszawa 2001, s. 85.

20.1. Wyjaśnij pojęcie *autonomia*.

20.2. Galicja uzyskała ostatecznie autonomię w dziedzinie kultury po roku

- A. 1848
- B. 1867
- C. 1878
- D. 1891

20.3. Na podstawie źródła i własnej wiedzy podaj trzy informacje na temat położenia Polaków w Galicji w dobie autonomii.

20.4. W jakich miastach na terenie Galicji istniały uniwersytety?

Zadanie 21. (0-7 p.)

Źródło. Fotografia obrazu.

Źródło: [https://pl.wikipedia.org/wiki/\[...\]](https://pl.wikipedia.org/wiki/[...])

21.1. Którego zaboru dotyczy scena uwidoczniiona w źródle? Do tabeli w KARCIE ODPOWIEDZI wpisz literę, którą oznaczono właściwą odpowiedź.

- A. zaboru pruskiego
- B. zaboru rosyjskiego
- C. zaboru austriackiego

21.2. Do jakich wydarzeń nawiązuje tematyka obrazu? Podaj ich nazwę i krótkie objaśnienie.

21.3. Kiedy te wydarzenia miały miejsce? Do tabeli w KARCIE ODPOWIEDZI wpisz literę, którą oznaczono właściwą odpowiedź.

- A. w I połowie XIX wieku
- B. w II połowie XIX wieku
- C. w I połowie XX wieku

21.4. Podaj dwa najbardziej znane przykłady oporu ludności polskiej przeciw zarządzeniom władz zaborczych [zaboru, który należało wskazać w punkcie 21.1.] na początku XX w.

Zadanie 22. (0-4 p.)

Dopasuj poniższe biogramy (A–D) do postaci (1–5) wymienionych w ramce poniżej. Do tabeli w KARCIE ODPOWIEDZI przy literach, którymi oznaczono biogramy, wpisz właściwe cyfry.

- A. Urodzony w Giżycku nosił najpierw nazwisko Adalbert von Winkler, które zamienił potem na rodowe nazwiska ojca. W okresie powstania styczniowego był kurierem broni z Królewca do Warszawy, zatrzymany w podolsztyńskich Jarotach, trafił na kilka lat do więzienia. Poświęcił się pracy naukowej, udowadniał polską przeszłość Mazur i południowej Warmii, np. w pracy *O ludności polskiej w Prusiech niegdyś krzyżackich*. Był dyrektorem wydawnictwa Ossolineum we Lwowie.
- B. Redaktor i wydawca „Gazety Olsztyńskiej” w końcu XIX w., w której publikował cykliczne felietony w gwarze warmińskiej pt. *Kuba spod Wartemborka gada*. Wyśmiewał w nich pruskie zarządzenia i przeciwstawiał się germanizacji. Po jego śmierci drukarnię przejęła żona Joanna, a po niej syn Seweryn junior. W 1939 r. siedziba redakcji została zburzona przez Niemców. Została odbudowana dopiero w 1992 r. Dzisiaj mieści się tu oddział Muzeum Warmii i Mazur, zwany „Domem Gazety Olsztyńskiej”.
- C. Pastor ewangelicki, obrońca polskiej mowy, pisarz, urodzony w Olsztynku. Przetłumaczył na język polski *Ksiązkę uczebną dla szkół biskupstwa warmińskiego*. Opracował też memoriał skierowany do króla Fryderyka Wilhelma IV, w którym przekonywał, że uczyć się religii i modlić można tylko w ojczystym języku oraz skarżył się na „nadgorliwość” urzędników pruskich.
- D. Pastor ewangelicki urodzony w Piszku. Dbał o zachowanie języka polskiego wśród Mazurów, wydawał polskojęzyczne pismo „Przyjaciel Ludu Łecki”, napisał książkę *Kwestia języka polskiego w Prusach*. W okresie Wiosny Ludów kandydował na posła. W swojej parafii Kraplewie k. Ostródy zbierał folklor muzyczny, który po wielu latach ukazał się pt. *Pieśni ludu znad górnej Drwęcy*. Zmarł mając zaledwie 31 lat.

1. Seweryn Pieniężny	2. Gustaw Gizewiusz	3. Wojciech Kętrzyński
4. Krzysztof Celestyn Mrongowiusz	5. Walenty Barczewski	

Zadanie 23. (0-3 p.)

Poniżej podano wyjaśnienia trzech pojęć. Do tabeli w KARCIE ODPOWIEDZI przy cyfrach wpisz właściwe pojęcia.

1. Ideologia bazująca na hasłach obrony porządku społecznego i umacniania tradycyjnych wartości (religia, naród, państwo, rodzina, autorytet) oraz przeciwstawiająca się radykalnym zmianom.

2. Ideologia oraz program polityczny i ekonomiczny, według których wolność jest nadrzędną wartością. Innymi wartościami cenionymi przez przedstawicieli tego kierunku są wartości demokratyczne, prawa obywatelskie, własność prywatna, wolny rynek, możliwość swobodnej działalności w różnych sferach.
3. Ideologia głosząca zniesienie stosunków społecznych opartych na prywatnej własności środków produkcji i wolnej konkurencji, propagująca zasady sprawiedliwości społecznej.

Zadanie 24. (0-3 p.)

Poniżej przytoczono fragment programu (z 1905 r.) pewnej partii politycznej działającej na ziemiach polskich. Przeczytaj uważnie tekst a następnie dokończ poniższe zdania (1–3) – wybierz odpowiedzi spośród podanych. Do tabeli w KARCIE ODPOWIEDZI przy cyfrach wpisz litery, którymi oznaczono właściwe odpowiedzi.

Źródło. Źródło z epoki [fragment].

[...] celem jej [partii] jest:
Niepodległa Rzeczpospolita Demokratyczna oparta na zasadach następujących:
A. Pod względem politycznym:
1) Bezpośrednie, powszechne, równe i tajne głosowanie; [...]
2) Całkowite równouprawnienie narodowości wchodzących w skład Rzeczypospolitej na zasadzie dobrowolnej federacji. [...]
4) Równość wszystkich obywateli kraju bez różnicy płci, rasy, narodowości i wyznania;
5) Zupełna wolność słowa, druku, zebrań i stowarzyszeń. [...]
B. Pod względem ekonomicznym:
1) Prawodawstwo pracy:
a) ośmiogodzinny dzień roboczy [...],
c) równa płaca dla kobiet i mężczyzn przy równej pracy,
d) zakaz pracy dzieci do lat 14-stu, [...],
g) zabezpieczenie państwowe w razie wypadków, braku pracy, choroby i starości,
2) Stopniowe uspołecznianie ziemi, narzędzi, produkcji i środków komunikacji.
Źródło: [http://\[...\]stowarzyszenie.manifo.com/program-\[...\]-1905-r-](http://[...]stowarzyszenie.manifo.com/program-[...]-1905-r-)

1. Powyższy tekst to fragment programu partii politycznej zaliczanej do nurtu:
 - A. nacjonalistycznego
 - B. ludowego
 - C. socjalistyczno-rewolucyjnego
 - D. socjalistyczno-niepodległościowego
2. Partia polityczna, której fragment programu przytoczono powyżej, to:
 - A. Socjaldemokracja Królestwa Polskiego i Litwy
 - B. Stronnictwo Narodowo-Demokratyczne

- C. Polska Partia Socjalistyczna
- D. Polskie Stronnictwo Ludowe

3. Wśród przywódców tej partii politycznej był:

- A. Józef Piłsudski
- B. Roman Dmowski
- C. Wincenty Witos
- D. Feliks Dzierżyński

Zadanie 25. (0-13 p.)

Źródło 1. Mapa: Europa przed I wojną światową.

Źródło:

[https://www.google.pl/search?tbm=isch&sa=1&ei=NCb8W52BBImsgG0ur6oCg&q=europa+w+1914+roku+mapa\[...](https://www.google.pl/search?tbm=isch&sa=1&ei=NCb8W52BBImsgG0ur6oCg&q=europa+w+1914+roku+mapa[...)

A detailed map of Europe illustrating the political boundaries established after World War II. The map uses different hatching patterns to distinguish between various countries. Major cities are indicated by dots and labeled. Bodies of water like the Atlantic Ocean, North Sea, Baltic Sea, and Mediterranean Sea are also shown. A legend in the bottom left corner explains the symbols used: a solid line for post-war borders, 'A' for Albania, and 'L' for Liechtenstein.

Źródło: https://historia.opracowania.pl/gimnazjum/konferencja_pokojowa_w_pary%C5%BCu/

25.2. Na podstawie źródła 1. i 2. oraz własnej wiedzy wymień nowe państwa w Europie po I wojnie światowej.

..... KOD
..... Liczba punktów

KARTA ODPOWIEDZI UCZNIA

Zadanie 1. (0-4 p.)

1	2	3	4

Zadanie 2. (0-4 p.)

2.1.	A.	
	B.	
	C.	
2.2.		

Zadanie 3. (0-4 p.)

3.1.	
3.2.	
3.3.	
3.4.	

Zadanie 4 (0-5 p.)

1	
2	
3	
4	
5	

Zadanie 5. (0-4 p.)

1	
2	
3	
4	

Zadanie 6. (0-4 p.)

1	
2	
3	
4	

Zadanie 7. (0-3 p.)

Cyfra na mapie	Ziemie (dzielnice)	Synowie Bolesława Krzywoustego
2		
3		
4		

Zadanie 8. (0-4 p.)

PYTANIE	1	2	3	4
ODPOWIEDŹ				

Zadanie 9. (0-7 p.)

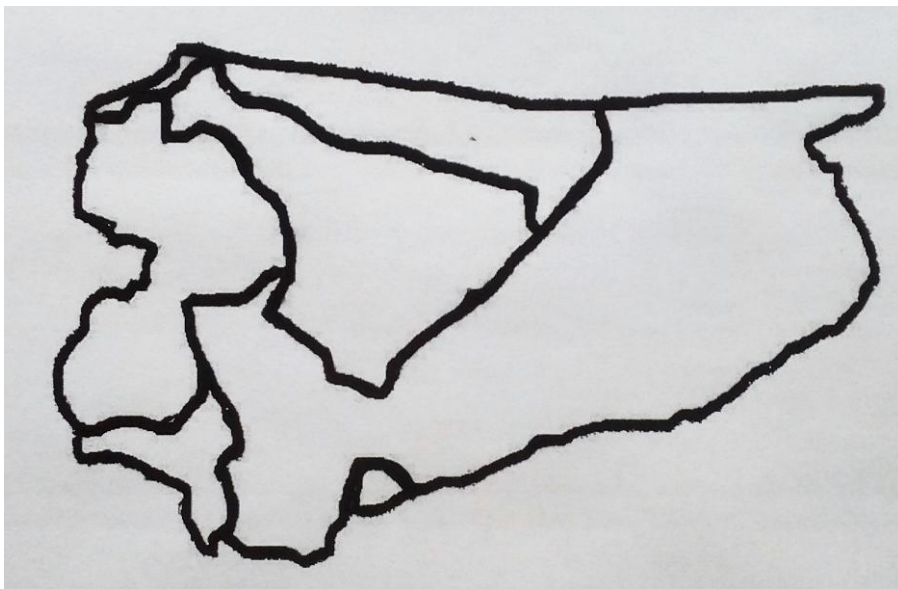
9.1.	Litera: Tytuł dzieła: Nazwisko twórcy:
9.2.	Litera: Nazwa stylu:

9.3.	1.	
	2.	
	3.	
	4.	
9.4.		

Zadanie 10. (0-3 p.)

10.1.	1.	
	2.	
10.2.		

Zadanie 11. (0-6 p.)

11.1.	Mapa konturowa
11.2.	
11.3.	Miasta:
11.4.	

Zadanie 12. (0-5 p.)

1	2	3	4	5

Zadanie 13. (0-5 p.)

A	B	C	D	E

Zadanie 14. (0-5 p.)

PYTANIE	1	2	3	4	5
ODPOWIEDŹ					

Zadanie 15. (0-3 p.)

PYTANIE	1	2	3
ODPOWIEDŹ			

Zadanie 16. (0-8 p.)

1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	

Zadanie 17. (0-3 p.)

1	2	3

Zadanie 18. (0-5 p.)

18.1.	
18.2.	
18.3.	
18.4.	
18.5.	

Zadanie 19. (0-5 p.)

1	2	3	4	5

Zadanie 20. (0-7 p.)

20.1.	
20.2.	
20.3	
20.4.	Miasta:

Zadanie 21. (0-7 p.)

21.1.	
21.2.	Nazwa wydarzeń:
	Objaśnienie:
21.3.	
21.4.	

Zadanie 22. (0-4 p.)

A	B	C	D

Zadanie 23. (0-3 p.)

1	
2	
3	

Zadanie 24. (0-3 p.)

1	2	3

Zadanie 25 (0-13 p.)

25.1.	Imperia:
	-
	-
	-
	-

25.2.	Nowe państwa: - - - - - - - - -
-------	--

BRUDNOPIS